

Aan de minister van Financiën
De heer E. Heinen MSc
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Onze referentie

MvH/RvZ/ATR4312/2026-U012

Uw referentie

Datum

19 januari 2026

Onderwerp

Uitzonderingen acceptatieplicht contant geld

Geachte heer Heinen,

Op 17 november 2026 is het *Besluit uitzonderingen acceptatieplicht contant geld* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor advies voorgelegd. Er is voor dit voorstel ook een internetconsultatie van start gegaan. De reactietermijn eindigt op 2 januari. De adviestermijn van ATR verloopt op 16 januari 2026.

Context

Het voorgenomen besluit stelt uitzonderingen op de verplichte acceptatie van contant geld in geval dit noodzakelijk is vanwege de specifieke aard van de werkzaamheden of vanwege de veiligheid. Dit is toegevoegd door middel van het amendement-Dijk/Flach bij het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen¹, waarbij de acceptatieplicht voor contant geld is opgenomen in artikel 6:113 BW.

Inhoud van het voorstel

Het is van belang dat burgers en bedrijven contant geld kunnen blijven gebruiken vanwege de belangrijke maatschappelijke functies die contant geld vervult. Het is ook van belang dat er uitzonderingsgronden bestaan voor situaties waarin het accepteren van contante betalingen nadelige gevolgen heeft. Ten eerste kan het ondernemers veel tijd en geld kosten om te zorgen voor voldoende wisselgeld en om het contante geld te verwerken door middel van tellen en storten van het geld. Daarnaast kan het hebben van grote hoeveelheden contant geld veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Op grond daarvan stelt dit besluit uitzonderingsgronden. De acceptatieplicht van contant geld geldt niet:

¹ Wet plan van aanpak witwassen (36.228) - Eerste Kamer der Staten-Generaal

Contact:

Postbus 16228
2500 BE DEN HAAG

Bezoekadres: Rijnstraat 50
2515 XP DEN HAAG

info@atr-regeldruk.nl
www.adviescollegeregeldruk.nl

Tel: 070-310 86 66

- als schuldenaar en schuldeiser niet gelijktijdig persoonlijk aanwezig zijn bij de totstandkoming van de betalingsverplichting;
- als er sprake is van een overeenkomst op afstand;
- als het gaat om periodieke betalingen zoals huur, een energiecontract, een krantenabonnement of verzekeringspremies;
- als er sprake is van overeenkomsten buiten de verkoopruimte;
- in geval van verkoop van vervoersbewijzen in het openbaar vervoer, en
- voor betalingen die plaatsvinden tussen 22:00 uur en 6:00 uur.

Daarnaast formuleert het voorstel twee uitzonderingsgronden vanuit het oogpunt van veiligheid. De acceptatieplicht geldt niet als er sprake is van een wezenlijk veiligheidsbelang, waarbij er sprake is van een verhoogd risico op bijvoorbeeld overvallen of inbraak omdat een criminele bende actief is, er vrees is voor ernstige wanordelijkheden of een impact heeft op de sociale veiligheid. Ook introduceert het besluit een permanente uitzondering voor ondernemingen met minder dan vier werkzame personen.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de regeldrukgevolgen aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. *Nut en noodzaak*

Het college constateert dat de nut en noodzaak van het wetsvoorstel in de toelichting zijn onderbouwd: het is van belang dat burgers en bedrijven contant geld kunnen gebruiken vanwege de belangrijke maatschappelijke functie die contant geld vervult, maar dit mag niet tot gevolg hebben dat er een verhoogd risico op overvallen mee wordt gecreëerd of dat het voor bepaalde ondernemers een te grote financiële belasting vormt. Dit wetsvoorstel weegt de uitzonderingen voor veiligheidsredenen en uitvoeringsredenen af tegen het maatschappelijk belang van het gebruik van contant geld. Het college ziet geen aanleiding tot het geven van adviespunten.

2. *Minder belastende alternatieven*

In de toelichting worden de uitzonderingen voor de acceptatieplicht van contant geld uitgelegd, maar er is geen aandacht besteed aan mogelijke andere uitzonderingsgronden dan die genoemd in het voorstel. Het besluit geeft de mogelijkheid alle contante betalingen in de avonduren te beperken, wat ervoor zorgt dat contant geld een derde deel van de dag niet geaccepteerd hoeft te worden. Dit wordt ingestoken vanuit een veiligheidsperspectief. Desondanks bevat het besluit ook een uitzonderingsgrond voor contante betalingen in geval van wezenlijk veiligheidsbelang. Het is niet duidelijk waarom naast deze algemene uitzonderingsgrond avondverkoop apart uitgezonderd wordt en per definitie wordt gekwalificeerd als onveilig.

2.1 Het college adviseert om in de toelichting te motiveren waarom avondverkoop als dermate onveilig wordt gezien dat deze een aparte uitzonderingsgrond behoeft.

Daarnaast bevat het voorstel een permanente uitzondering voor ondernemingen met minder dan vier werkzame personen, omdat er volgens de toelichting van kleine ondernemingen niet verwacht kan worden dat zij verhoogde veiligheidsrisico's kunnen mitigeren. Het besluit kiest ervoor om een lagere drempel voor "micro-ondernemingen" te hanteren dan de Europese definitie van "micro-ondernemingen" van tien werknemers op grond van proportionaliteit. De lagere drempel voor de vrijstelling betekent enerzijds dat schuldenaars meer toegang hebben tot ondernemingen waar contant geld in beginsel geaccepteerd moet worden. Anderzijds moeten meer kleine ondernemingen voldoen aan de verplichting om contant geld te accepteren.

2.2 Het college adviseert de Europese definitie van micro-ondernemingen te hanteren dan wel om inzichtelijk te maken waarom een lagere vrijstellingsdrempel maatschappelijk gezien noodzakelijk en vanuit regeldrukperspectief proportioneel is.

3. Werkbaarheid

Dit besluit voorziet in een lastenverlichting en een regeldrukverlaging voor bedrijven ten opzichte van een brede acceptatieplicht van contant geld. De bedrijven die vallen onder de uitzonderingsgronden van het voorliggende besluit, worden ontzien van het aanpassen van hun bedrijfsvoering met geen regeldrukkosten tot gevolg. Het staat deze bedrijven vrij om contante betalingen van consumenten te blijven accepteren en de uitzonderingen zijn geen verplichting.

Er is een bedrijfseffectentoets gedaan voor dit voorstel. Volgens deze toets worden er bedrijfseffecten verwacht voor alle bedrijven die zich niet kunnen beroepen op één van de twee uitzonderingsgronden. Omdat het besluit uitzonderingen regelt op de verplichte acceptatie van contant geld, worden er geen veranderingen, aanpassingen of andere bedrijfseffecten verwacht van bedrijven en sectoren die uitgezonderd worden van de acceptatieplicht. Tegelijkertijd voorzien bedrijven wel onduidelijke situaties, bijvoorbeeld als de koop op afstand wordt gesloten (via een app) maar de transactie niet op afstand wordt afgerond (bijvoorbeeld in de winkel of het horeca-establisement). Onduidelijk is of in dergelijke gevallen de betaling ter plekke met chartaal geld moet plaatsvinden of dat de vrijstelling vanwege koop op afstand geldt.

3.1 Het college adviseert om in de toelichting aandacht te besteden aan welk regime geldt bij hybride vormen van transacties en dit ook inzichtelijk te maken via een openbaar toegankelijk medium (bijvoorbeeld website).

Het college geeft in overwegingen om via dit medium ook veelgestelde vragen te beantwoorden. Het gaat dan bijvoorbeeld om de vraag (1) hoe de acceptatieplicht van chartale betalingen tot 3.000 euro zich verhoudt tot de beperkingen/limieten die banken opleggen bij storten van contant geld in het kader van cliëntonderzoek, en (2) hoe de acceptatieplicht zich verhoudt het recht om hoge coupure te weigeren bij een kleine aankoop.

4. Gevolgen regeldruk

De huidige situatie voor bedrijven die alleen pinbetalingen accepteren blijft gelijk als zij onder de uitzonderingsgronden vallen, hieruit volgen geen regeldrukkosten. Ondernemingen die nu niet onder de uitzondering vallen, zullen naar aanleiding van het nieuwe wetsartikel 6:113 BW aanpassingen moeten doorvoeren om contante betalingen te faciliteren zoals kassa aanpassingen, wisselgeld inkopen, en geld verwerken. In de toelichting wordt gesproken van geschatte

eenmalige kosten van 730 miljoen euro en totale jaarlijkse terugkerende kosten van 60 miljoen euro. Er wordt hierbij verwezen naar SEO-rapport² voor een verdere verduidelijking van deze kosten maar dit is niet opgenomen in de toelichting. Daarnaast wordt er gesproken van niet-kwantificeerbare kosten bij invoering van een acceptatieplicht van contant geld wegens fraude en veiligheid. Hierbij wordt gedacht aan de gevolgen van inbraak of de mogelijkheid daartoe, en de mentale en fysieke effecten daarvan op het welzijn van medewerkers.

4.1 Het college adviseert om een complete inschatting te maken van de regeldruk-kosten en deze uit te schrijven in de toelichting, conform de Rijksbrede metho-diek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Niet indienen / vaststellen tenzij met de adviespunten rekening wordt gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de uitkomsten van de toetsing. Indien u het voorstel verder in procedure brengt, gaat ATR ervanuit dat de toelichting per adviespunt duidelijk maakt op welke wijze rekening is gehouden met het ATR-advies. Aanvullend verzoekt het college u de gewijzigde versie van het voorstel aan ATR voor te leggen, zodat wij kunnen bepalen of een aanvullende zienswijze opportuun is.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

² De effecten van verplichte acceptatie van contant geld